

Управління освіти Вінницької міської ради
Міський методичний кабінет

Зарубіжна література
8 клас
особистісноорієнтовані уроки
(Посібник для вчителя)

Вінниця – 2008

Зарубіжна література

8 клас

особистісноорієнтовані уроки

(Посібник для вчителя)

Рекомендовано методичною радою міського методичного кабінету
(протокол № _ від _____)

Автор проекту: Гандурська Жанна Петрівна – методист з навчальних дисциплін Вінницького міського методичного кабінету.

Виконавці проекту: творча група вчителів зарубіжної літератури

Гандурська Ж.П. - методичний апарат посібника;

Волошина С.Г. – тема „Найдавніші пам’ятки словесного мистецтва”,

„Узагальнення та систематизація вивченого протягом року”;

Вяльцева Л.А. – тема „Людина та її світ у давніх літературах”;

Радзіковська Н.А. – тема „Жанрово-тематичне розмаїття середньовічної літератури”;

Нікіфорова Н.Г. – тема „Злет людського духу в літературі доби Відродження”;

Тягун О.С. – тема „Вільям Шекспір”.

У навчальному посібнику запропоновано розробки особистісноорієнтованих уроків із зарубіжної літератури у восьмому класі, створених творчою групою вчителів зарубіжної літератури за проектом Гандурської Ж.П.

Посібник присвячено впровадженню особистісноорієнтованих технологій на уроках зарубіжної літератури. Завдяки запровадженню даних технологій вчитель зможе:

- перебудувати методику викладання літератури на засадах педагогічного співробітництва;
- спонукати учнів до творчості, особливості мислення, уваги, уяви, пам’яті, різноманітних способів навчальної діяльності;
- оволодіти через ситуацію вибору найпоширенішим колом компетенцій, спробувати себе в різних видах діяльності.

Видання містить орієнтовне тематичне планування та плани-конспекти особистісноорієнтованих уроків зарубіжної літератури у восьмому класі, зразки тематичних контрольних робіт, дидактичний матеріал за темами.

Розраховано на учителів зарубіжної літератури.

З М І С Т

Урок №1. Художня література як мистецтво слова, її місце серед інших видів мистецтва. В.Вордсворт (1770 - 1850) „До прекрасного”. Уславлення в сюжеті сили „святого мистецтва”	9
Урок №2. Місце національних літератур в універсальному літературному процесі, їх взаємодія і взаємовплив.	12
Додаток.	
Урок №3. Веди, Коран як пам’ятки світової літератури, священні книги народів світу, пам’ятки світової культури.	14
Урок №4. Біблія – енциклопедія знань, моральний кодекс християн, невичерпне джерело мотивів, тем, сюжетів, образів для культури світу	17
Додаток.	
Урок №5. Урок додаткового читання. Біблія. Новий Заповіт. Притча про блудного сина.	21
Урок №6. Урок розвитку зв’язного мовлення. Образи Ісуса Христа і Богоматері в світовій культурі.	23
Урок №7. ТКР №1 за темою „Найдавніші пам’ятки словесного мистецтва”	26
Урок №8. Антична література - вихідна основа європейських літератур.	29
Додаток.	
Урок № 9. Оспівування людини та її світу як одна з провідних тем античної літератури.	33
Урок №10. Найвідоміші цикли міфів: про аргонAUTIV, троянський, фіванський.	39
Урок №11. Гомер – легендарний основоположник європейської літератури. Гуманістичний пафос «Іліади» - осуд війни та її жорстокості, співчуття людському горю.	43
Додаток.	
Урок №12. Образи Ахілла й Гектора як уособлення ідеалу людини, героя, воїна. Повага до людини, поетизація її героїзму та подвигу.	52
Урок №13. Гомер. «Одіссея». Пригодницький, казковий та побутовий елементи поеми. Звеличення людського розуму, винахідливості та допитливості. Засудження беззаконня, тупої несправедливої тиранії.	58
Урок №14. Образ Одіссея: воїна, ватажка, сина, чоловіка, мандрівника, патріота.	62
Урок №15. Розвиток зв’язного мовлення. Твір-роздум за поемами Гомера.	67
Урок №16. ТКР № 2. Тематичне оцінювання з теми «Людина та її світ у давніх літературах. Гомер. «Іліада», «Одіссея».	69
Урок №17. Давньогрецька лірика як синтез поезії та музики. Злиття особистих переживань із реаліями життя у творчості Тиртея та Архілоха.	71
Урок №18. Утвердження самоцінності людської особистості у давньогрецькій поезії. Поетизація кохання у ліриці Сапфо. Оспівування життєвих насолод у творчості Анакреонта.	77
Урок №19. Есхіл – видатний давньогрецький трагік. «Прометей закутий». Розповідь Прометей про його благодіяння людям.	81
Додаток.	
Урок №20. Софокл. «Антигона». Оспівування людини та її внутрішнього світу у давньогрецькій трагедії.	87
Додаток.	
Урок №21. Вергілій. «Енеїда» як літературна обробка римської легенди про троянця Енея – засновника Риму. Творче наслідування поем Гомера: «одіссея» мандрів Енея та «іліада» його битв.	90

Додаток.	
Урок №22. Вергілій. «Енеїда». Поетизація римської доблесті, патріотичного служіння державі, величі Риму як провідні настанови й основний пафос поеми.	96
Урок № 23. Ода Горация «До Мельпомени». Мотив увічнення пам'яті про поета у його творчому доробку.....	99
Додаток.	
Урок №24. Овідій та його поема «Метаморфози». Міфологічна основа розділу «Чотири покоління людей». Елегія «Зима на чужині», втілення в ній душевних переживань автора.....	102
Урок №25. ТКР № 3. Тематичне оцінювання з теми «Людина та її світ у давніх літературах».....	107
Урок № 26. Жанрово-тематичне розмаїття середньовічної літератури	109
Додаток.	
Урок №27. Із китайської лірики Лі Бо (701 – 762) „Вхожу в річку”, „Печаль на яшмовому ганку”	113
Урок №28. Ду Фу (712 - 770) „При місяці згадую брата”, „Пісня про хліб і шовк”, „Повертаються дикі гуси”	116
Урок №29. Із персько-таджицької лірики. Омар Хайям – поет, вчений, філософ. Роздуми, життєві спостереження, увага до внутрішнього світу людини, оспівування жінки, особливості віршування.	118
Урок №30. Із персько-таджицької лірики Рудакі (бл. 860 – 941 р.р.) Газелі, бейти. Гафіз (1325 – 1389 або 1390 р.р.) Газелі. Багатозначність образів, увага до внутрішнього світу людини.	121
Урок №31. Урок виразного читання. Східна поезія.	123
Урок №32. ТКР №4 Східна поезія.	125
Урок №33. Із західноєвропейської поезії. Творчість Джауфре Рюделя (середина XII ст.). Канцона („Мені під час травневих днів...”), Бертран де Борн (бл. 1140 – бл. 1215), „Сирвента”	128
Урок №34. Із лірики вагантів. „Орден вагантів”, „Бідний студент”, „Безтурботна пісня”. Своєрідність поезії вагантів, провідні теми.	131
Урок №35. „Пісня про Роланда” – французький героїчний епос. Боротьба проти іноземців та іновірців за батьківщину – провідна тема поеми.	133
Урок №36. „Пісня про Роланда”. Історична правда та вигадка у творі. Співзвучність „Пісні...” героїчним епосам народів світу.	135
Урок №37. Роланд – головний герой, Карл як ідеал державної мудрості, зрадник Ганелон – антипод Карла і Роланда.	137
Урок №38. Урок додаткового читання. „Пісня про Нібелунгів”.	139
Урок №39. Урок розвитку зв'язного мовлення. Твір-роздум	141
Урок №40. Данте Аліг'єрі (1265 - 1321). „Божественна комедія” – філософсько-художній синтез середньовічної культури.	142
Урок №41. Сон Данте протягом Великоднього тижня 1300 року і композиційна будова поеми.	144
Урок №42 – 43. Бачення світу в поемі, алегоричний зміст твору.	147
Урок №44. ТКР №5 за темою „Жанрово-тематичне розмаїття середньовічної літератури”.	150
Урок №45. Загальні відомості про Відродження як добу європейської культури	153
Додаток.	
Урок №46. Франческо Петрарка – видатний італійський поет-гуманіст. Загальна характеристика „Книги пісень”.	158
Додаток.	

Урок №47. Франческо Петрарка. Оспівування краси природи й кохання до Лаури в „Книзі пісень”.	163
Урок №48. Урок виразного читання. Особливості читання сонетів Ф.Петрарки.	167
Урок №49. Джованні Боккаччо як зачинатель нової європейської прози. Збірка новел „Декамерон”.	170
Додаток.	
Урок №50. Композиційне й тематичне багатство твору Дж. Боккаччо „Декамерон”.	173
Урок №51. ТКР №6 за темою „Література доби Відродження” (Франческо Петрарка, Джованні Боккаччо).	176
Урок №52. Особливості іспанського Відродження. Мігель де Сервантес Сааведра. Нелегка доля письменника.	178
Додаток.	
Урок №53. Роман „Дон Кіхот” – пародія на лицарські романи і трагікомічний епос іспанського життя.	182
Урок №54. Мандри Дон Кіхота у пошуках справедливості. Очікувані та реальні наслідки його вчинків.	186
Додаток.	
Урок №55. Романтизм Дон Кіхота та твереза розсудливість Санчо Панси.	190
Додаток.	
Урок №56. Розвиток мовлення. Урок-дискусія „Чи потрібні зараз донкіхоти?”.	193
Додаток.	
Урок №57. Розвиток мовлення. Твір-роздум за романом Мігеля де Сервантеса Сааведри „Дон Кіхот”.	195
Урок №58. ТКР №7. Узагальнення вивченої теми. Дон Кіхот – вічний образ всесвітньої літератури.	196
Урок №59. Вільям Шекспір – геніальний англійський драматург і поет доби Відродження.	200
Урок №60. Шекспірівські сонети – перлини світової лірики.	203
Урок №61. Урок виразного читання. Сонети Шекспіра.	207
Урок №62. Образи юних закоханих, засоби розкриття сили їхніх почуттів у трагедії Шекспіра „Ромео і Джульєтта”.	209
Урок №63. Утвердження величі й краси справжнього кохання й дружби у світі розбрату й ворожнечі.	212
Урок №64. „Світлий трагізм” фіналу трагедії В.Шекспіра „Ромео і Джульєтта”.	216
Урок №65. Урок позакласного читання. Трагедія В.Шекспіра „Гамлет”. Проблема морального вибору й вчинку у творі.	219
Додаток.	
Урок №66. Урок розвитку зв’язного мовлення. Твір – роздум за трагедіями В.Шекспіра „Ромео і Джульєтта” та „Гамлет”.	222
Урок №67. ТКР №8 „Вільям Шекспір”.	224
Урок №68 – 69. Узагальнення та систематизація вивченого протягом року.	226
Урок №70. Урок розвитку зв’язного мовлення.	229

**Тематичне планування уроків
зарубіжної літератури у 8 класі**

№ уроку	Тема уроку	Примітка
1	Художня література як мистецтво слова, її місце серед інших видів мистецтва. В.Вордсворт (1770 - 1850) „До прекрасного”. Уславлення в сюжеті сили „святого мистецтва”.	
2	Місце національних літератур в всесвітньому літературному процесі, їх взаємодія і взаємовплив.	
3	Веди, Коран як пам’ятки світової літератури, священні книги народів світу, пам’ятки світової культури.	
4	Біблія – енциклопедія знань, моральний кодекс християн, невичерпне джерело мотивів, тем, сюжетів, образів для культури світу.	
5	Урок додаткового читання. Біблія. Новий Заповіт. Притча про блудного сина.	
6	Урок розвитку зв’язного мовлення. Образи Ісуса Христа і Богоматері в світовій культурі.	
7	ТКР №1 за темою „Найдавніші пам’ятки словесного мистецтва”.	
8	Антична література - вихідна основа європейських літератур.	
9	Оспівування людини та її світу як одна з провідних тем античної літератури.	
10	Найвідоміші цикли міфів: про аргонавтів, троянський, фіванський.	
11	Гомер – легендарний основоположник європейської літератури. Гуманістичний пафос «Іліади» - осуд війни та її жорстокості, співчуття людському горю.	
12	Образи Ахілла й Гектора як уособлення ідеалу людини, героя, воїна. Повага до людини, поетизація її героїзму та подвигу.	
13	Гомер. «Одіссея». Пригодницький, казковий та побутовий елементи поеми. Звеличення людського розуму, винахідливості та допитливості. Засудження беззаконня, тупої несправедливої тиранії.	
14	Образ Одіссея: воїна, ватажка, сина, чоловіка, мандрівника, патріота.	
15	Розвиток зв’язного мовлення. Твір-роздум за поемами Гомера.	
16	ТКР № 2. Тематичне оцінювання з теми «Людина та її світ у давніх літературах. Гомер. «Іліада», „Одіссея”.	
17	Давньогрецька лірика як синтез поезії та музики. Злиття особистих переживань із реаліями життя у творчості Тіртея та Архілоха.	
18	Утвердження самоцінності людської особистості у давньогрецькій поезії. Поетизація кохання у ліриці Сапфо. Оспівування життєвих насолод у творчості Анакреонта.	
19	Есхіл – видатний давньогрецький трагік. «Прометей закутий». Розповідь Прометея про його благодіяння людям.	
20	Софокл. «Антигона». Оспівування людини та її внутрішнього світу в давньогрецькій трагедії.	
21	Вергілій. «Енеїда» як літературна обробка римської легенди про троянця Енея – засновника Риму. Творче наслідування поем Гомера: «одіссея» мандрів Енея та «іліада» його битв.	

22	Вергілій. «Енеїда». Поетизація римської доблесті, патріотичного служіння державі, величі Риму як провідні настанови й основний пафос поеми.	
23	Ода Горація «До Мельпомени». Мотив увічнення пам'яті про поета у його творчому доробку.	
24	Овідій та його поема «Метаморфози». Міфологічна основа розділу «Чотири покоління людей». Елегія «Зима на чужині», втілення в ній душевних переживань автора.	
25	ТКР № 3. Тематичне оцінювання з теми „Людина та її світ у давніх літературах”.	
26	Жанрово-тематичне розмаїття середньовічної літератури.	
27	Із китайської лірики Лі Бо (701 – 762) „Вхожу в річку”, „Печаль на яшмовому ганку”.	
28	Ду Фу (712 - 770) „При місяці згадую брата”, „Пісня про хліб і шовк”, „Повертаються дикі гуси”.	
29	Із персько-таджицької лірики. Омар Хайам – поет, вчений, філософ. Роздуми, життєві спостереження, увага до внутрішнього світу людини, оспівування жінки, особливості віршування.	
30	Із персько-таджицької лірики Рудакі (бл. 860 – 941 р.р.) Газелі, бейти. Гафіз (1325 – 1389 або 1390 р.р.) Газелі. Багатозначність образів, увага до внутрішнього світу людини.	
31	Урок виразного читання. Східна поезія.	
32	ТКР №4 Східна поезія.	
33	Із західноєвропейської поезії. Творчість Джауфрі Рюдель (середина XII ст.). Концона („Мені під час травневих днів...”), Бертран де Борн (бл. 1140 – бл. 1215), „Сирвента” .	
34	Із лірики вагантів. „Орден вагантів”, „Бідний студент”, „Безтурботна пісня”. Своєрідність поезії вагантів, провідні теми.	
35	„Пісня про Роланда” – французький героїчний епос. Боротьба проти іноземців та іновірців за батьківщину – провідна тема поеми.	
36	„Пісня про Роланда”. Історична правда та вигадка у творі. Співзучність „Пісні...” героїчним епосам народів світу.	
37	Роланд – головний герой, Карл як ідеал державної мудрості, зрадник Ганелон – антипод Карла і Роланда.	
38	Урок додаткового читання. „Пісня про Нібелунгів”.	
39	Урок розвитку зв'язного мовлення. Твір-роздум.	
40	Данте Алігері (1265 - 1321). „Божественна комедія” – філософсько-художній синтез середньовічної культури.	
41	Сон Данте протягом Великоднього тижня 1300 року і композиційна будова поеми.	
42-43	Бачення світу в поемі, алегоричний зміст твору.	
44	ТКР №5 за темою „Жанрово-тематичне розмаїття середньовічної літератури”.	
45	Загальні відомості про Відродження як добу європейської культури.	
46	Франческо Петрарка – видатний італійський поет-гуманіст. Загальна характеристика „Книги пісень”.	
47	Франческо Петрарка. Оспівування краси природи й кохання до Лаури в „Книзі пісень”.	
48	Урок виразного читання. Особливості читання сонетів Ф.Петрарки.	

49	Джованні Боккаччо як зачинатель нової європейської прози. Збірка новел „Декамерон”.	
50	Композиційне й тематичне багатство твору Дж. Боккаччо „Декамерон”.	
51	ТКР №6 за темою „Література доби Відродження” (Франческо Петрарка, Джованні Боккаччо).	
52	Особливості іспанського Відродження. Мігель де Сервантес Сааведра. Нелегка доля письменника.	
53	Роман „Дон Кіхот” – пародія на лицарські романи і трагікомічний епос іспанського життя.	
54	Мандри Дон Кіхота у пошуках справедливості. Очікувані та реальні наслідки його вчинків.	
55	Романтизм Дон Кіхота та твереза розсудливість Санчо Панси.	
56	Розвиток мовлення. Урок-дискусія „Чи потрібні зараз донкіхоти?”	
57	Розвиток мовлення. Твір-роздум за романом Мігеля де Сервантеса Сааведри „Дон Кіхот”.	
58	ТКР №7 (контрольне тестування). Узагальнення вивченої теми. Дон Кіхот – вічний образ всесвітньої літератури.	
59	Вільям Шекспір – геніальний англійський драматург і поет доби Відродження.	
60	Шекспірівські сонети – перлини світової лірики.	
61	Урок виразного читання. Сонети Шекспіра.	
62	Образи юних закоханих, засоби розкриття сили їхніх почуттів у трагедії Шекспіра „Ромео і Джульєтта”.	
63	Утвердження величі й краси справжнього кохання й дружби у світі розбрату й ворожнечі.	
64	„Світлий трагізм” фіналу трагедії В.Шекспіра „Ромео і Джульєтта”.	
65	Урок позакласного читання. Трагедія В.Шекспіра „Гамлет”. Проблема морального вибору й вчинку у творі.	
66	Урок розвитку зв’язного мовлення. Твір – роздум за трагедіями В.Шекспіра „Ромео і Джульєтта” та „Гамлет”.	
67	ТКР №8 „Вільям Шекспір”.	
68-69	Узагальнення та систематизація вивченого протягом року.	
70	Урок розвитку зв’язного мовлення.	